

IK HEB EEN PAAR VRAGEN VOOR JE

REBECCA
MAKKAI

IK HEB
EEN PAAR
VRAGEN
VOOR JE

OVER DE WARE TOEDRACHT VAN EEN TRAGEDIE
OP EEN AMERIKAANSE KOSTSCHOOL

Vertaald door Arjaan van Nimwegen
en Thijs van Nimwegen

Wereldbibliotheek

De vertalers ontvingen voor deze vertaling een projectsubsidie van het Nederlands Letterenfonds

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Eerste druk 2023

Derde druk 2024

Oorspronkelijke titel *I Have Some Questions for You*. Viking, imprint van Penguin Random House LLC, New York

© 2023 Rebecca Makkai Freeman

© 2023 Nederlandse vertaling Arjaan van Nimwegen en Thijs van Nimwegen / Wereldbibliotheek

Alle rechten voorbehouden

Omslagontwerp Elizabeth Yaffe

Omslagbewerking bij Barbara

Foto auteur © Brett Simison

NUR 302

ISBN 9789046830994

www.wereldbibliotheek.nl

Wereldbibliotheek maakt deel uit van Park Uitgevers

‘U hebt wel van haar gehoord,’ zeg ik – een uitdaging, een geruststelling. Tegen de vrouw op de kruk naast me in de hotelbar, die de fout heeft gemaakt een gesprek aan te gaan. Tegen de tandarts die niets meer weet te vragen over mijn kinderen en maar gaat vragen wat ik zelf heb gedaan.

Soms kennen ze haar onmiddellijk. Soms vragen ze: ‘Was dat niet die vrouw die door die man in de kelder was opgesloten?’

Nee! Nee. Dat was zij niet.

Was het die vrouw die neergestoken werd in... Nee. Of die in een taxi stapte met die... Dat was een ander. Die naar dat studentenfeestje ging, die door die man met een stok, die met die man met die hamer, de vrouw die hem op kwam halen uit de afkickkliniek en dat hij toen... Nee. Die elke dag door hem bespied werd als ze aan het joggen was? Die zo stom was hem te vertellen dat ze over tijd was? Die met die oom? Nee, wacht, die andere met die oom?

Nee. Het was die van dat zwembad. Die met alcohol in haar... Met haar haar om... Met die vent die bekende dat hij... Juist. Die.

Ze knikken, gerustgesteld. Waardoor?

Mijn barkrukbuurtje vist de selderijstengel uit haar bloody mary en knaagt hem op. Mijn tandarts zegt dat ik moet spoelen. Ze zoeken naar haar naam, in hun mond, in hun geheugen. ‘Die ken ik absoluut,’ zeggen ze.

‘Die’, want nu is ze alleen nog een verhaal, een verhaal dat je kent of niet kent, een verhaal met een beperkt aantal bijzonderheden, een verhaal dat je kunt vatten in plattegronden en tijdlijnen die je je herinnert.

‘Die op die kostschool zat!’ zeggen ze. ‘Ik weet het weer, die van die video. Hebt u haar gekënd?’

Zij is die op die foto die je te zien krijgt als je op *De New Hampshire-moord* zoekt, naast politiefoto’s van recentere, naar meth stinkende drama’s. Eén foto – waarop ze lacht met haar mond maar niet met haar ogen, wat de indruk van diepe treurigheid geeft – wordt veel gebruikt als *clickbait*. Het is een uitsnede van de tennisploegfoto uit het jaarboek; als je Thalia hebt gekend, zie je snel genoeg dat ze eigenlijk

niet triest was, ze glimlachte alleen maar naar de camera terwijl ze er geen zin in had.

Dat was het verhaal dat steeds weer opnieuw verteld werd.

Het verhaal waarin ze jong genoeg en wit genoeg en knap genoeg en rijk genoeg was om aandacht te krijgen.

Het verhaal waarin we allemaal jong genoeg waren om te denken dat iemand slimmer dan wij de antwoorden wist.

Misschien het verhaal dat we verkeerd begrepen hadden.

Misschien het verhaal dat we allemaal, stuk voor stuk zo licht als een veertje, verkeerd begrepen hadden.

DEEL I

1

Ik zag de video voor het eerst in 2016. Ik zat met mijn laptop in bed, koptelefoon op, bang dat Jerome wakker zou worden. Het zou misschien lastig uit te leggen zijn. In de kamer aan het einde van de gang sliepen mijn kinderen. Ik had kunnen opstaan om bij ze te gaan kijken, hun warme wangetjes en hete adem te voelen. Ik had aan het haar van mijn dochter kunnen ruiken – en misschien had die geur van vochtige lavendel en peuterhoofd me wel in slaap gekregen.

Maar een vriend die ik al twintig jaar niet had gezien had me net die link gestuurd, dus klikte ik erop.

Camelot van Lerner en Loewe. Ik was toneelmeester en deed de techniek. Eén statiefcamera, te dicht op het orkest, te ver bij de microfoonloze puberzangers vandaan, op videobanden uit 1995, met een lid van de filmclub achter de lens. En mijn god, we wisten dat we niet best waren, maar we waren niet eens zo goed als we dachten dat we waren. Wie het ook was die het twintig jaar later had geüpload, wie het ook was die onderaan labels had toegevoegd met de exacte tijdcodes waarop Thalia Keith verscheen, had ook een lijst met acteurs en medewerkers toegevoegd. Beth Docherty speelt een piepkleine Guinevere, Sakina John straalt als Morgan le Fay met een puntige gouden kroon op haar *cornrows*, Mike Stiles is mooi en bedremmeld als Koning Arthur. Mijn naam is verkeerd gespeld, maar staat er ook tussen.

Bij de buiging aan het einde komt Thalia voor het laatst duidelijk in beeld, haar donkere krullen steken af bij de vale massa. Daarna blijft zowat iedereen op het podium staan om ‘Happy Birthday’ te zingen voor Mrs. Ross, onze regisseur, en haar van de eerste rij omhoog te hijsen, waar ze iedere avond aantekeningen heeft zitten krabbelen. Wat is ze jong, dat was me toen nooit opgevallen.

Een paar kinderen gaan af en komen dan verward weer terug. Leden van het orkest springen het podium op om te zingen, de man van Mrs. Ross duikt op uit het publiek met een bos bloemen, de medewerkers komen op in een zwart overhemd en zwarte spijkerbroek. Ik verschijn niet; ik neem aan dat ik in de cabine ben gebleven. Ik was wel zo iemand die het uitzat.

Het hergroeperen en zingen meegenomen duurt het verjaardagsgedoe tweeënvijftig seconden, waarin je Thalia nooit duidelijk te zien krijgt. In de opmerkingen heeft iemand ingezoomd op een stukje groene jurk aan de zijkant van het frame, degene heeft een foto van die veeg kleur naast een foto van de jurk die Thalia aanhad gezet – eerst was ze in tule gehuld als Nimue, de tovenaars, de Vrouwe van het Meer, en daarna zonder tule, met een eenvoudige hoofdtooi, als Vrouwe Anne. Maar er was een heel stel groene jurken. Mijn vriendin Carlotta droeg er een. De kans bestaat dat Thalia toen al verdwenen was.

De discussie onder de video richt zich voornamelijk op de timing. De opvoering zou om zeven uur aanvangen, maar we zijn waarschijnlijk vijf minuten later begonnen met onze genadiglijk ingekorte versie. Misschien nog later. De pauze is niet opgenomen, en er wordt gespeculeerd over hoelang de pauze van een middelbareschoolmusical duurt. Afhankelijk van wat je gelooft omtrent die twee variabelen is de opvoering ergens tussen kwart voor en kwart over negen geëindigd. Ik moet het geweten hebben. Ooit heeft er een map bestaan met mijn nauwgezette aantekeningen. Maar niemand heeft er ooit om gevraagd.

De schouwarts plaatste Thalia's tijd van overlijden tussen acht uur 's avonds en middernacht, en het begin van die tijdsspanne werd bepaald door de musical; dus is de precieze eindtijd van de opvoering online onderwerp van oneindige fascinatie.

Ik kom hier via YouTube, had iemand in 2015 als opmerking geplaatst, met een link naar een andere video. Kijk dit dan. Dit bewijst dat het onderzoek een rommeltje was. Er klopt niks van de tijdlijn.

Iemand anders schreef: *Verkeerde man in de cel dankzij racistische agenten omgekocht door de school.*

En daaronder: *Welkom bij de Aluhoedjesclub! Als jullie je energie nou eens aan ECHTE ONOPGELOSTE ZAKEN zouden besteden.*

Deze herinnering woelde zich los uit de duistere uithoeken van mijn brein, toen ik de video eenentwintig jaar na dato bekeek: in de bibliotheek het woord *lusty* opzoeken in het woordenboek, samen met mijn vriendin Fran, die bij het koor zat. 'Lusty betekent gewoon levendig,' had Mrs. Ross verklaard om ons te laten ophouden met giechelen over 'The Lusty Month of May'. 'Zoek het maar op.' Maar wat wist Mrs. Ross nou van lust? Lust was iets voor de jeugd, niet voor getrouwde toneeljuften. Maar ('Krijg nou apentieten', zoals Fran gezegd zou hebben, misschien gezegd heeft) kijk nou, volgens Webster betekende *lusty* inderdaad 'gezond en sterk, vol kracht'. Een van de voorbeelden luidde

a lusty beef stew. Lachend ontvluchtten we de bibliotheek, waarbij Fran zong van ‘O, die wellustige runderstoof’.

Waar had ik die herinnering al die jaren bewaard?

De eerste keer dat ik hem keek sprong ik heen en weer door de video, bekeek ik eigenlijk alleen het einde; ik had geen behoefte om tijdenlang naar puberstemmen en slecht gestemde snaarinstrumenten te luisteren. Maar toen opende ik hem opnieuw – diezelfde nacht, om twee uur, toen het melatoninetablet niet werkte en mijn hart bonsde alsof ik had hardgelopen – en bekeek alle delen met Thalia erin. De tweede scène uit akte I was haar enige scène als Nimue. Ze verscheen achteraan het podium in een mist van droogijs, hypnotiserend zingend achter Merlijn. Iets hinderde me aan de manier hoe ze onder het zingen van hem weg bleef kijken, rechts de coulissen in, alsof ze gesouffleerd moest worden. Dat kan bijna niet; ze hoefde alleen maar dat ene, eentonige lied te zingen.

Ik klom voorzichtig over Jerome heen om zijn iPad van zijn nachtkastje te pakken en opende de video daarop, waarbij ik ditmaal inzoomde op haar gezicht, waardoor het groter maar niet veel duidelijker werd. Het is lastig te zien, maar ze lijkt geërgerd.

En dan, als Merlijn zijn vaarwelrede houdt en afscheid neemt van Arthur en van Camelot, kijkt ze weer weg, bijna tot over haar schouder. Ze mimet iets; dat is niet mijn verbeelding. Haar lippen sluiten zich bijna en gaan dan van elkaar, in een vorm die een W maakt als ik hem nadoe. Ze spreekt, dat weet ik bijna zeker, het woord ‘wat’ uit. Misschien tegen een toneelknecht, iemand uit mijn ploeg die een vergeten rekwisiet omhooghoudt. Maar wat kan er zo belangrijk zijn geweest op dat moment, vlak voor ze afging?

In 2016 had nog niemand zich daarop gericht in de opmerkingen. Ze maakten zich alleen maar druk om de precieze tijd van de buiging, of ze toen inderdaad ook die laatste minuut nog op het podium stond. (Dat, en hoe knap ze wel was.) Tweeënvijftig seconden, zo redeneerden ze, waren voldoende voor Thalia Keith om iemand te treffen die in de coulissen stond te wachten, en om voor iemand het zag met die persoon te vertrekken.

Helemaal aan het einde van de band: onze illustere orkest-dirigent-schuine-streep-muziekregisseur, vlinderdas om en zijn stokje nog in de hand, begint aan een mededeling waar niemand naar luistert: ‘Bedankt allemaal! Willen jullie bij vertrek...’ Maar dan maakt het beeld plaats voor zoemende grijze strepen. Waarschijnlijk iets over op tijd binnen zijn, of je afval niet laten liggen.

Kijk Guinevere dan die laatste twee seconden, luidt een opmerking. Is dat een zakflacon? Ik wil vriendjes zijn met Guinevere! Ik zette de video stil en jawel, Beth houdt een zilverkleurig flesje omhoog, misschien in de overtuiging dat haar vrienden het wel zullen herkennen maar dat de leraren in het publiek te afgeleid zijn om het op te merken. Of misschien is ze al zo aangeschoten dat het haar niet kan schelen.

In een andere opmerking wordt gevraagd of iemand de vertrekkende leden van het publiek kan identificeren.

Weer een andere opmerking luidt: *Voor wie de Dateline-special uit 2005 gaat kijken: niet luisteren naar wat ze zeggen. ONTZETTEND veel fouten. En het is THA- als in 'thatch' of 'thanks' en Lester Holt zegt steeds THAY-lia.*

Iemand antwoordt: *Ik dacht dat het TAHL-ia was.*

Nope, nope, nope, schrijft de eerste. *Ik heb haar zus gekend.*

Een andere opmerking: *Ik word zo verdrietig hiervan.* Gevolgd door drie huilende emoji's en een blauw hartje.

Nog weken daarna had ik dromen, niet over Thalia die omkeek, haar gemimede vraag, maar over de flacon van Beth Docherty. In mijn droom moest ik die vinden om hem weer te verstoppen. Ik hield mijn enorme map vast. Ik had niets aan mijn aantekeningen.

De theatermensen hadden gesmeekt om die opvoering; waren er in het jaar daarvoor voortdurend over begonnen, telkens wanneer Mrs. Ross huisdienst had. In '93 was het stuk opnieuw uitgebracht op Broadway, en zelfs degenen die het niet hadden gezien, hadden de soundtrack gehoord en begrepen dat er middeleeuwse decolletés, podiumzonen en schitterende solo's bij betrokken waren. Voor mij betekende het decors met kastelen, tronen, bomen op wieltes – niets ingewikkelds, geen vleesetende kamerplant, geen Ford Deluxe-cabriolet die het podium moest op rijden. Voor toekomstige journalisten zou het eindeloze metaforen betekenen. De kostschool als koninkrijk in het bos, Thalia als tovenares, Thalia als prinses, Thalia als martelares. Kon het romantischer? Wat is er volmaakter dan een meisje wier vorming halverwege wordt afgekapt? Het meisje als onbeschreven blad. Het meisje als weerspiegeling van jouw verlangens, onbezoedeld door de hare. Het meisje als offer aan het idee 'meisje'. Het meisje als een reeks jeugdfoto's, alle gekleurd door het aura van 'het meisje dat jong zal sterven', alsof zelfs de schoolfotograaf van groep vijf al op haar gezicht geschreven had moeten zien staan dat dit meisje voor altijd enkel een meisje zou blijven.

De omstander, de voyeur, zelfs de dader, die blijven allemaal ongestraft als het meisje doodgeboren was.

Op internet en tv zijn ze daar dol op.

En voor u, Mr. Bloch: ik neem aan dat het u ook goed uitkwam.

2

Tegen alle verwachtingen in zat ik weer in een van die goede oude Blue Cabs die me lang geleden zo vaak hadden opgepikt van het vliegveld van Manchester, en raasde ik terug naar de campus. Mijn chauffeur zei dat hij al de hele dag op en neer reed naar Granby.

‘Ze zijn allemaal op vakantie gegaan,’ zei hij.

Ik zei: ‘Ze zijn naar huis gegaan voor de feestdagen.’

Hij snoof, alsof zijn voze vermoedens bevestigd werden.

Hij vroeg of ik les gaf op Granby. Heel even schrok ik dat hij me niet voor een leerling aanzag. Maar toen zag ik mezelf in zijn achteruitkijkspiegel: een correcte volwassene met kraaienpootjes rond haar ogen. Ik zei nee, niet echt, ik kwam alleen langs om twee weken gastlessen te geven. Ik zei er niet bij dat ik op Granby had gezeten, dat ik de route die we aflegden kende als een oud deuntje. Het leek me te veel informatie voor een informeel gesprekje. Ik zei ook niets over het concept van een minimester, want het zou raar klinken, precies als, zo dacht hij, waar die verwende koters zich mee bezighielden.

Het idee om mij terug te halen kwam van Fran. Fran was zelf amper weggeweest; na maar een paar jaar studeren en wat tijd in het buitenland was ze teruggekeerd om geschiedenis te gaan geven aan Granby. Haar vrouw werkt op de Administratie, en ze wonen met hun zoons op de campus.

Mijn chauffeur heette Lee, en hij vertelde dat hij ‘die Granby-kinderen al reed sinds hun grootouders erheen gingen’. Hij legde uit dat Granby het soort school was waar je alleen via familieconnecties terecht kwam. Ik wilde hem zeggen dat daar niets van klopte, maar het moment om hem te melden dat ik geen buitenstaander was, was allang verstreken. Hij vertelde dat ‘die kinderen voor ongelooflijke problemen zorgden’ en vroeg me of ik dat artikel in *Rolling Stone* van ‘een paar jaar geleden’ had gelezen. Dat artikel (‘De Vrijheid of de Dood: Drank, Drugs en Verdrinken op een Exclusieve Kostschool in New Hampshire’) verscheen in 1996, en ja, we hadden het allemaal gelezen. We e-mailden elkaar erover vanaf onze studentenkamers, woest vanwege de vele fouten en aannames – ongeveer zoals we elkaar negen jaar later

tekstberichtjes zouden sturen toen *Dateline* alles weer opdiepte.

Lee zei: ‘Ze laten die kinderen hun gang maar gaan. Het enige waar ik blij mee ben is dat ze een verbod hebben op Uber.’

Ik zei: ‘Wat apart, ik heb precies het tegenovergestelde gehoord. Over hun gang laten gaan.’

‘Nou, ze liegen. Als ze willen dat je daar lesgeeft zeggen ze wat hun uitkomt.’

In de bijna drieëntwintig jaar sinds mijn eindexamen was ik maar drie keer terug geweest op Granby. Toen ik in New York woonde was er een vroege reünie; ik bleef een uur. Ik keerde terug voor de bruiloft van Fran en Anne in de Old Chapel in 2004. In juli 2013 was ik een paar dagen in Vermont en kwam ik om Fran te zien, om hun eerste baby te bewonderen. Dat was het. Ik had de tienjarige en vijftienjarige en twintigjarige reünie vermeden, de alumnibijeenkomsten in Los Angeles genegeerd. Pas toen die *Camelot*-video opdook en Fran me toevoegde aan een appgroepje, dat verwaterde tot het ophalen van toneelherinneringen, begon ik daadwerkelijk nostalgisch te worden. Ik wilde wachten tot 2020, een reünie die mijn klasgenoten zouden bezoeken – onze vijftientwintigste, en het tweehonderdjarig bestaan van de school. Maar toen kwam die uitnodiging.

Het kwam ook goed uit dat Yahav, de man met wie ik een lang voortlepende, wanhopige, langeafstandsaffaire had, maar twee uur daarvandaan zat; hij gaf dat jaar college aan de Boston University School of Law. Yahav had een Israëliisch accent en was lang en briljant en neurotisch. Binnen onze relatie kon ik niet zomaar het vliegtuig naar hem toe nemen. Maar ik kon wel toevallig in de buurt zijn.

En ik wilde kijken of het me zou lukken – of ik, ondanks mijn zenuwen, mijn bijna puberale paniek, mezelf kon vergelijken met het meisje dat zich onderuitgezakt door Granby heen had gewerkt. In LA wist ik in theorie dat ik geslaagd was – een incidenteel lesgevende hoogleraar met een veelgeprezen podcast, een vrouw die een maaltijd kon samenstellen uit ingrediënten van de boerenmarkt en haar kinderen acceptabel gekleed naar school wist te krijgen –, maar ik voelde, van dag tot dag, niet speciaal dat ik het ver had geschopt. Op Granby zou dat besef met een klap komen, dat wist ik.

Het was dus vanwege het geld, en de man, en mijn ego, en – onder dat alles, een noot die te laag was om te horen – vanwege Thalia, vanwege hoe ik me sinds ik die video had bekeken lichtelijk uit mijn evenwicht had gevoeld.

Hoe dan ook: ze vroegen me, ik zei ja, en hier zat ik vastgegespt op de achterbank en liet ik Lee me vijftien kilometer te hard naar de campus rijden.

Hij zei: ‘Waar ga je les over geven, een beetje Shakespeare?’

Ik legde uit dat ik twee vakken zou geven: een over podcasten en een over filmstudies.

‘Filmstudies!’ zei hij. ‘Gaan ze films kijken, of films maken?’

Ik bedacht dat ieder antwoord Lee een nog lagere dunk van zowel mij als van de school zou geven. Ik zei: ‘De geschiedenis van de film’, wat zowel correct als onvolledig was. Ik voegde eraan toe dat ik tot voor kort aan UCLA filmstudies had gedoceerd, en dat had het gewenste effect – ik had dit trucje eerder gebruikt –, want hij begon meteen over de footballprestaties van de Bruins. Ik kon beamende geluidjes maken terwijl hij zijn monoloog afstak. De rit zou nog maar twintig minuten duren, dus de kans was gering dat hij me iets over podcasts zou vragen, of Quentin Tarantino aan me zou mansplainen.

De school had me specifiek gevraagd om dat filmvak te geven, en ik had aangeboden een tweede vak te geven omdat dat dubbel zo veel opleverde – maar ook omdat ik nooit heb kunnen stilzitten, en als ik mijn kinderen in de steek ging laten om twee weken de wildernis in te trekken, dan wilde ik niet maar een beetje rondlummelen. De behoefte bezig te blijven is een symptoom van een hoogfunctionerende angststoornis, en de sleutel tot mijn succes.

Indertijd maakte ik de podcast *Starlet Fever*, een reeks geschiedenissen van vrouwen in de film – hoe de filmindustrie ze levend verslond en weer uitspuwde. Die liep zo goed als een podcast redelijkerwijs kan lopen, en stond soms bovenaan in allerlei downloadstatistieken. Ik verdiende er wat geld mee, en soms werden we, heel spannend, door een beroemdheid genoemd in een interview. Mijn medepresentator, Lance, had met zijn tuinadviseurswerk kunnen ophouden, ik had de adjunct-kruimeltjes kunnen weigeren die UCLA me toewierp, en een paar literair agenten hadden aangeboden ons te representeren als we samen een boek zouden schrijven. We zaten tot onze enkels in de voorbereidingen voor het komende seizoen, dat draaide om Rita Hayworth, maar die research kon ik overal doen.

We reden achter een andere taxi aan Route 9 af, een taxi met twee kinderen op de achterbank. Lee zei: ‘Kijk, dat zijn vast een paar van je leerlingen. Geen van die kinderen komt hier uit de buurt. Ze komen zelfs uit andere landen. Vanmorgen reed ik een paar meiden die terug-

kwamen uit China, en die zeiden geen stom woord. Hoe kunnen die nou les krijgen als ze de taal niet spreken?’

Toen deed ik of ik gebeld werd, voor het racisme nog openlijker zou worden.

‘Gary!’ zei ik tegen de niet-bestaande persoon in mijn telefoon, en vervolgens werkte ik tien minuten lang een dromerige reeks *uh-huhs* en *oké’s* af, terwijl de ijzige bossen langssuisden. Maar nu Lee me niet meer afleidde had ik helaas alle ruimte om mijn genegeerde zenuwachtigheid te ondergaan, om te voelen hoe de bossen me opslokten richting Granby. Daar stond het witte episcopale kerkje dat ik altijd opvatte als signaal dat ik er bijna was. Daar was de afslag naar een smallere weg, een bocht die ik tot diep in mijn spiergeheugen voelde.

Alsof de bocht het omhoog had gehaald herinnerde ik me het te lange korte broekje en het gestreepte topje dat ik in 1991 had gedragen tijdens mijn eerste rit naar Granby. Ik herinnerde me dat ik me afvroeg of kinderen uit New Hampshire een accent zouden hebben, want ik had niet door hoe weinig van mijn klasgenoten uit New Hampshire zouden komen. Ik moest me inhouden om dat niet aan Lee te vertellen, of aan mijn telefoon.

Samen met het echtpaar Robeson, bij wie ik woonde, had ik in één dag het grootste deel van de tocht vanuit Indiana afgelegd, en de volgende ochtend werden we wakker met nog maar een uur rijden voor de boeg. De raampjes achterin waren omlaaggedraaid en ik zat met mijn gezicht in de wind te kijken naar het langscrollende, ansichtkaartachtige boerenland en naar bossen waar je niet in kon kijken, het waren gewoon groene muren. Alles rook naar mest, daar was ik aan gewend, en toen opeens naar dennen. Ik zei: ‘Het ruikt hier naar luchtverfrisser!’ Het echtpaar Robeson reageerde alsof ik een kleuter was die iets prachtigs had gezegd. ‘Als luchtverfrisser!’ herhaalde Severn Robeson, en hij sloeg opgetogen op het stuur.

Die eerste dag op de campus kon ik bijna niet geloven hoe dicht de bossen waren, hoe de grond op een of andere manier ook bos was – stenen en stammen en dennennaalden en mos. Je moest voortdurend uitkijken waar je liep. In Indiana had ik enkel bossen gekend die tussen rijen huizen stonden, of achter benzinstations – bossen waar je zo doorheen kon lopen. Er lagen sigarettenpeuken, lege frisdrankblikjes. Wanneer ik als kind een sprookje hoorde, stelde ik me dat soort bossen voor. Maar nu klopten die verhalen van oerbossen, verdwaalde kinderen, verborgen schuilplaatsen. Dit was een bos.

Lee reed langs het postkantoor van Granby, en wat vroeger de videotheek was. De Circle K was nog hetzelfde, maar ik kon moeilijk nostalgisch worden om een benzinstation. Daar had je de weg naar de campus, daar kwam de adrenalinegolf. Ik beëindigde mijn neptelefoontje en wenste Gary een fijne dag toe.

Toen de bladeren vielen, die 1e november, verwachtte ik dat ik door de bomen heen de huizen en gebouwen zou zien die daar al die tijd hadden staan wachten. Maar nee: achter die kale takken waren alleen maar meer kale takken. En daarachter nog meer.

's Nachts waren er uilen. Soms, als de vuilcontainers niet waren vergrendeld, namen zwarte beren hele vuilniszakken mee en sleepten ze over de campus, om ze als goodiebags open te trekken.

De auto waarachter we reden sloeg bij de splitsing af naar de jongenshuizen, maar Lee koos voor de lange route over de Lower Campus, zodat hij me een rondleiding kon geven, en nu kon ik alleen maar beleefd luisteren.

Hij zei: 'Waar jij afgezet wilt worden, dat is de Upper Campus, boven de rivier, de sjeke nieuwe gebouwen. Maar dit hierbeneden is het oude gedeelte dat stamt uit zeventienhonderd en nog wat.'

Uit de jaren twintig van de negentiende eeuw, maar ik corrigeerde hem niet. Het was halverwege de middag en een paar kinderen sjokten de Gemeenschapsruimte uit, het hoofdplein over, ineengedoken tegen de kou.

Lee wees op het oorspronkelijke schoolgebouw, op de studentenhuisen waar ooit boerenjongens half bevroren, de huisjes waar de vrijgezelle leraren van weleer hun eenzame levens sleten, de Old Chapel en de New Chapel (beide geen echte kapel meer, beide onmogelijk oud), het huis van het schoolhoofd. Hij wees op het bronzen standbeeld van Samuel Granby en zei, foutief: 'Dat is de vent die de school met één klaslokaal is begonnen.'

Als leerling kon ik nooit langs Samuel Granby lopen zonder even over zijn voet te wrijven, een traditie die niemand met me deelde. Ik kon ook niet langs een munttelefoon lopen zonder de hoorn ondersteboven te hangen. Dat was ontzettend geestig en rebels, geloof me nou maar.

Toen Lee eindelijk onderaan de Upper Campus was aangekomen en de auto stilzette, duwde ik het portier open tegen een muur van kou. Ik betaalde en hij zei dat ik warm moest blijven, alsof dat een keus was – alsof het niet volslagen hartje winter was, alles overdekt met een laag ijs en zout. Kijkend naar de onveranderde gebouwen, het dunne randje

White Mountains-bergkam dat uitstak boven de bomen in het oosten, was het makkelijk je voor te stellen dat de hele school cryogeen bewaard werd.

Fran had me haar bank aangeboden om op te slapen, maar zoals ze het bracht – ‘Ik bedoel, de hond is er wel, en Jacob staat altijd op standje elf, en Max slaapt nog steeds niet de hele nacht door’ – had het meer op een gebaar dan een uitnodiging geleken. Dus had ik ervoor gekozen een van de beide gastenverblijven te gebruiken, vlak naast het ravijn in een huisje dat ooit het administratiekantoor was geweest. Beide verdiepingen hadden een slaap- en een badkamer, en beneden was er een gedeelde keuken. Het hele pand, ontdekte ik, stonk naar bleekmiddel.

Terwijl ik mijn koffer uitpakte, bezorgd of ik wel genoeg truien mee had, moest ik uitgerekend aan de munttelefoons van Granby denken.

Stel je mij even voor (herinner je me nog), vijftien, zestien jaar oud, zelfs als ik niet backstage was in het zwart gekleed, met dichtgetapete Doc Martens, donker piekhaar rond mijn bolle bleke gezicht; stel je mij even voor, terwijl ik in flanelen wapenrusting, ogen dik onder de eyeliner, langs een munttelefoon kwam en die – zonder te kijken – van de haak pakte, ondersteboven keerde, en verkeerd om terughing.

Maar dat was alleen in het begin; toen het eerste schooljaar was begonnen, kon ik er niet langslopen zonder de hoorn van de haak te nemen, één toets in te drukken, en te luisteren – want er was in ieder geval één telefoon waarop je, als je dat deed, door de ruis heen een gesprek kon horen. Dat trucje ontdekte ik toen ik met de telefoon in de entree van de sporthal mijn studentenhuus belde, om te vragen of ik na tien nog naar binnen mocht. Nadat ik de eerste toets had ingedrukt hoorde ik een jongensstem die, gedempt, op half volume, tegen zijn moeder over proefwerken klaagde. Ze vroeg of hij zich wel liet inenten voor zijn allergieën. Hij had heimwee en klonk zeurderig en een jaar of twaalf oud; het duurde even voor ik zijn stem herkende: Tim Busse, een hockeyspeler met huidproblemen die niettemin een mooie vriendin had. Hij moet een munttelefoon in zijn eigen studentenhuus hebben gebruikt, aan de andere kant van het ravijn. Ik wist niet hoe dit binnen de telecommunicatievoorschriften mogelijk was, en toen ik mijn man dit verhaal een keer vertelde, schudde hij zijn hoofd en zei: ‘Dat kan niet gebeurd zijn.’ Ik vroeg of hij dacht dat ik loog, of dat ik stemmen had gehoord. ‘Ik bedoel gewoon,’ antwoordde Jerome kalm, ‘dat het niet gebeurd kan zijn.’

Ik stond gebiologeerd in de entree van de sporthal; ik wilde geen

woord missen. Maar ten slotte moest ik wel; ik belde mijn eigen studentenhuus, vroeg de aanwezige docent om tien minuten extra zodat ik naar de andere kant van de campus kon rennen om het geschiedenisboek op te halen dat ik in de Gemeenschapsruimte had laten liggen. Nee, zei hij, dat mocht niet. Ik had drie minuten om me te melden. Ik hing op, tilde de hoorn weer van de haak, drukte op een toets. Daar was de stem van Tim Busse weer. Toverij. Hij zei tegen zijn moeder dat hij ging zakken voor natuurkunde. Dat verbaasde me. En nu kende ik een van zijn geheimen. Een geheim geheim, een geheim dat hij niet van plan was te delen.

Vanaf toen had ik een zijdelings oogje op Tim Busse, aan wie ik daarvoor nooit de minste aandacht had besteed.

In de maanden daarop probeerde ik het op iedere munttelefoon op de campus, maar alleen op die in de sporthal werkte het, en alleen wanneer er toevallig iemand aan het telefoneren was (misschien op één bepaalde telefoon) in Barton Hall.

Ik kreeg voornamelijk onverstaanbaar gemompel te horen. Eenmaal hoorde ik iemand pizza bestellen. Soms spraken er mensen in het Koreaans of het Spaans of het Duits. Eenmaal hoorde ik ‘Rhapsody in Blue’, het wachtmuziekje van United Airlines. Soms hoorde ik interessantere zaken, kruimeltjes informatie die ik zorgvuldig bewaarde. Ik wist dat iemand – ik ben er nooit achter gekomen wie – met Pesach thuis zou zijn maar weigerde bij tante Ellen langs te gaan. Ik ontdekte dat iemand anders zijn vriendin miste, nee echt heel erg miste, echt, en nee, hij had geen ander, hij hield van haar, waarom deed ze nou zo, hou daar nou mee op, ze wist toch dat hij haar miste?

Er worden ons in het leven maar zo weinig superkrachten vergund. Dit was een van de mijne. Ik liep daar rond en wist dingen die geen van die jongens in Barton Hall me vrijwillig zou vertellen. Ik wist dat Jorge Cardenas van zichzelf niet mocht drinken als hij triest was, want zo werd je alcoholist, en hij wilde niet worden als zijn vader.

Het zou goed zijn uitgekomen als ik op een dag die hoorn had opgepakt en iets nuttigs, iets belastends, zou hebben gehoord. Iemand die Thalia bedreigde, bijvoorbeeld. Of iets over jou.

Maar het maakte gewoon deel uit van een overkoepelende gewoonte: ik verzamelde informatie over mijn medeleerlingen zoals sommige mensen oude kranten bewaren. Ik hoopte dat ik daardoor meer op ze zou gaan lijken, en minder op mezelf – minder arm, minder onnozel, minder provinciaal, minder kwetsbaar.